

Nelfo takker for muligheten til å gi innspill til behandlingen av meldingen. Våre innspill er avgrenset til kap. 10 Forebygging og beredskap, forvaltning av elsikkerhetsområdet og kap. 8 Digital sikkerhet. To områder for samfunnssikkerhet som også henger sammen.

Nelfo støtter den varslede gjennomgangen av forvaltningen av elsikkerhetsområdet

Det er 20 år siden sist forvaltningen av elsikkerhetsområdet ble gjennomgått og vurdert av Stortinget. Det har skjedd mye siden den gang og Nelfo støtter initiativet i meldingen.

Nelfo ber komiteen gi tilslutning til oppdraget og nedsettelse av en arbeidsgruppe, og også følge opp at arbeidet har god fremdrift. Vi ber også komiteen sikre at arbeidslivets parter blir involvert slik som er vanlig og naturlig i trepartssamarbeidet.

Elektrifisering og digitalisering krever nye oppdrag og bredere myndighetssamordning

Elektrisitet er avgjørende for alt i det moderne samfunnet. Krav til elsikkerhet sikrer at produksjon, overføring og bruk av elektriske anlegg og utstyr er trygt – for oss alle.

Storsamfunnets behov for klima- og miljørelaterte investeringer driver etterspørselen etter elektrifisering, automatisering og digitalisering. Digitaliseringen gir også muligheter for å leve bedre liv og økt produktivitet, samtidig må vi forbygge og håndtere nye digitale sårbarheter.

DSB og NEK (standardiseringsorganisasjon) gjennomførte i 2016 og 2017 utredningsarbeider om vår elektriske fremtid der bl.a. myndighetsrollene ble vurdert. Høringer og møter ble gjennomført, men er dessverre ikke fulgt opp etter anbefalinger Nelfo og andre da kom med.

Nelfo har lenge etterlyst at elsikkerhetsarbeidet skal tilføres økte ressurser for å være i front av utviklingen med økt elektrifisering. Myndighetene må også få - og bruke - kraftigere sanksjonsmidler ved alvorlige brudd på regelverk. Kontrollvirksomheten til DSB og det lokale eltilsyn (DLE) må styrkes og målstyres. DLE ordningen må også kost/nytte vurderes. En ev. ny organisering av myndighetene vil kreve en ny ordening som bedre følger opp regelverket.

Nelfo ber Stortinget forankre oppdraget og slik sikre at vi får en grundig og helhetlig vurdering av hvordan elsikkerhet og digital sikkerhet skal ivaretas. Markedsbarrierer må løses opp for å bygge under de seriøse bedriftenes konkurransekraft i det grønne skiftet.

Den teknologisk og markedsmessige utviklingen krever regelverk som balanserer ulike forhold og interesser bedre. *Nelfo ber komiteen gi en føring om at oppdraget skal gi en vurdering av fordeler og ulemper og kost/nytte av å overføre og samle myndighetsansvaret for elsikkerhet og digital sikkerhet i et felles infrastruktur-sikkerhetsdirektorat.*

Bedre samordning av kvalifikasjonsregimer er helt nødvendig

Nelfo vil også anføre betydningen og nødvendigheten av en økende grad av samordning mellom de ulike kvalifikasjonsregimene som i dag ligger til ulike departementer.

Elektrofagene er i all hovedsak underlagt kvalifikasjonsforskrift som følger av eltilsynsloven, mens på områdene brann, ledelys og heis er markedsaktørene også underlagt ansvarsrettsystemet i Plan- og bygningsloven, som forvaltes av KMD og Direktoratet for byggkvalitet (DiBK). På ekom og digital sikkerhet er det kvalifikasjonsreglene som følger av

Ekomloven og forskrifter som gjelder, som forvaltes av KMD og Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet (Nkom).

Disse kvalifikasjonssystemene er helt forskjellig innrettet. Det er byråkratiserende og bidrar til frustrasjon blant markedsaktørene. Her er det behov for forenkling og samordning. I en utredning bestilt av KMD (Byggkvalitetutvalget) gav Nelfo og flere andre innspill om at samordning kunne løses ved at DSBs kvalifikasjonskrav legges til grunn også for de øvrige områdene. Dessverre ble ikke innspillet realitetsbehandlet av Byggkvalitetutvalget.

Nelfo ber komiteen gi en føring om at oppdraget skal inkludere en vurdering av hvordan de ulike kvalifikasjonsregimer som markedsaktørene må forholde seg til kan samordnes. I den forbindelse mener vi det er viktig at representanter fra DiBK inkluderes i arbeidsgruppen.

Elsikkerhetsmyndighetene må involveres i arbeidet mot arbeidskriminalitet

Nelfo er glade for at politi og øvrige kontrolltater har styrket innsatsen mot akrim de senere årene, som oppfølging av regjeringens strategi mot arbeidskriminalitet.

Nelfo har lenge etterlyst at DSB og DLE systematisk skal engasjere seg ytterligere i arbeidet mot akrim. I dag oppleves prioriteringen som lav og noe tilfeldig. Arbeid utført av ikke-kvalifisert personell kan få store konsekvenser for liv, helse og materielle verdier, i tillegg er de samfunnsøkonomiske tapene av svart arbeid og unndragelse av skatter og avgifter store.

Nelfo ber komiteen gi en føring om at oppdraget må sikre at elsikkerhetsmyndighetene også prioriterer arbeidslivskriminalitet og ulovlig arbeid i sin kontrollvirksomhet.

Næringslivet og arbeidslivets parter må involveres

Nelfo kan ikke uttrykke sterkt nok betydningen av at næringslivet og arbeidslivets parter må involveres i arbeidet med å vurdere forbedring og fornyelse av elsikkerhetsmyndigheten.

Nelfos primære standpunkt, som vi også ber komiteen støtte med en merknad, er at arbeidsgruppen må bygge på trepartssamarbeidet. Det betyr at, i tillegg til de aktuelle sektormyndighetene, må arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene som har kompetanse og autoritet på elsikkerhet og IKT-sikkerhet (les: Nelfo og EL og IT – Forbundet) tas inn som likeverdige deltakere i arbeidsgruppen.

Sekundært, dersom komiteen velger å støtte departementets forslag om at næringslivet skal involveres gjennom en referansegruppe, må det gis føringer som sikrer at arbeidslivets parter reelt blir involvert og hørt. Det er helt avgjørende for å forankre mål og prosesser.

Regulatoriske rammer for egenproduksjon og lagring av strøm må moderniseres

Ny teknologi legger til rette for et grønt skifte der sluttbrukere går sammen i lokale energisamfunn som bygges med solcelleanlegg, batterier og felles nettilkobling. De nye lokale energisamfunnene utfordrer den eksisterende reguleringen med tanke på hvem som skal eie og drifte nett, og hvilke rettigheter sluttbrukerne har for egen energihverdag.

Nelfo ber komiteen gi et oppdrag til arbeidsgruppen, om å finne løsninger på regulatoriske barrierer som begrenser lokale energisamfunn med egenproduksjon og lagring av strøm.

Nelfo er en landsforening i NHO for elektro-, heis- og automasjonsbransjen. Våre mer enn 1.800 medlemsbedrifter leverer tekniske installasjoner til private og offentlige kunder, til sektorer som bygg, heis, energiproduksjon og -nett, ekomnett, samferdsel, offshore, verft og industri. Medlemsbedriftene har om lag 30.000 ansatte og over 4.500 løpende lærekontrakter.